

[Ministeren for offentlige arbejder.]

mulighed at yde selskabet et lån af de ved lov nr. 130 af 23. marts 1948 til rådighed stillede moderniseringsmidler. Det udvalg, der er nedsat i henhold til denne lov, har tidligere indstillet til ministeriet for offentlige arbejder, at der ydedes det gamle selskab et lån af disse midler på 490 000 kr. til forskellige moderniseringsforanstaltninger, og der blev givet selskabet tilbud herom. Men det gamle selskab var ikke i stand til at modtage tilbuddet, fordi kommunerne på daværende tidspunkt ikke ønskede at påtage sig garantien for driften samt at udrede det i moderniseringsloven forudsatte direkte bidrag til moderniseringen. Med den nyordning, som der nu er truffet aftale om, er der imidlertid fra kommunernes side ydet så store økonomiske ofre for banens bevarelse, at det vil være naturligt at anse denne kommunale indsats som fuldtud tilstrækkelig til at motivere en moderniseringsstøtte af statskassen uden at kræve specielle ydelser fra kommunerne i denne anledning, og der er derfor i § 6 i forslaget optaget en bestemmelse om, at der — i det omfang de til rådighed værende midler rækker — kan ydes det nye selskab et moderniseringslån på indtil 500 000 kr. til det omhandlede formål uden en tilsvarende investering fra kommunernes side og således, at kommunernes deltagelse i nyordningen skal anses som tilstrækkelig garanti for banens fortsatte drift.

I lovforslagets § 7 er optaget bestemmelse om stempel- og afgiftsfrihed for de dokumenter, som skal oprettes i anledning af nyordningen.

Jeg skal til slut gøre nogle bemærkninger om forholdet til de private aktionærer i det nuværende lolland-falsterske jernbaneselskab. Som jeg nævnte i begyndelsen af min tale, er vi i ministeriet af den absolutte opfattelse, der støttes af udtalelser fra højt ansete repræsentanter for retsvidenskaben, at den garanti for forrentningen af selskabets aktiekapital, som staten har påtaget sig i forbindelse med koncessionens udstedelse i 1873, må ophøre ved koncessionens udløb. Den påtegning, der af det daværende indenrigsministerium er påført aktiebrevene, er sålydende: „I henhold til de bestående love meddeles herved statens garanti for en årlig rente af fire procent af ovennævnte beløb

fra 1. juli 1874.“ Da der i påtegningen henvises til „de bestående love“, og da selve aktiebrevets tekst henviser til „de gældende love og anordninger samt selskabets statutter“, er det herved klart angivet, at aktionærernes ret må bestemmes under hensyntagen også til selskabets koncession. Statsgarantien fremtræder altså som et led i koncessionsgivningen, og det er uantageligt og strider mod enhver forhåndsformodning, at dette enkelte led skulle have stedsevarende gyldighed, medens koncessionsbestemmelserne iøvrigt er tidsbegrænset til en 80-årig periode. Jeg tror heller ikke, at de mennesker, der i sin tid har tegnet disse aktier, har været i tvivl om, at rentegarantien kun kunne gælde for koncessionsperioden, og det har næppe heller afholdt nogen fra at tegne aktierne. Også aktiernes kurs gennem tiderne, der har været væsentlig lavere end den, hvortil almindelige 4 pct. statspapirer har været handlet, tyder på, at man ikke i børs kredse har regnet med statsgarantien som stedsevarende.

Den juridiske sagkundskab har — omend med nogen tvivl — ment, at den garanti, som staten har påtaget sig for selskabets obligationsgæld, varer ud over koncessionsperioden, og jeg vil for mit vedkommende uanset tvivlen ikke anfægte denne opfattelse. Men selve dette, at endog garantiforpligtelsen overfor obligationerne har været genstand for tvivl, underbygger yderligere den opfattelse, at garantien overfor aktiekapitalen bortfalder med koncessionen. Der er nu engang forskel på at være obligations-ejer og at være aktieejer. Når man er aktieejer, betyder det jo, at man er medejer af selskabet, og at man har mulighed for at få et større udbytte end obligationsejeren, som kun har sin faste rente at holde sig til. En fortsat garanti for forrentningen af aktierne ville give aktionærerne både de fordele, man har som aktionær — medejer — og som obligationsejer, og det kan ikke have været meningen.

Nu ser jeg nok, at man fra forskellig side er inde på, at staten af billighedsgrunde bør fortsætte forrentningen af aktiekapitalen, men jeg er ikke enig heri. Det er naturligvis uheldigt, hvis nogle af disse aktier er blevet placeret hos legater eller i fonds, hvis afkastning har betydning for dårligt stilledes eksistens, men det ville omvendt være uhel-